

Mielenterveys ja työkyky työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksessa

Maarit Malin¹, Minna Pihlajamäki^{1,2}, Asta Toivonen¹, Matti Palosaari¹, Aino-Maria Malin¹ ja Kari Reijula¹

¹Helsingin yliopisto, Clinicum, Kansanterveystieteen osasto, Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutus

²Työterveyslaitos, Helsinki

Mielenterveyteen liittyvät poissaolot työstä ovat yleistyneet Suomessa viime vuosina. Niistä aiheutuvat kustannukset ovat mittavia koostuen työkyvyttömyyseläkemenojen ja sairauspäivärahakustannusten lisäksi heikentyneistä työsuorituksista ja hoitojärjestelmän kuluista. Työterveyshuollolla on merkittävä rooli tukea mielenterveyttä, tunnistaa ja hoitaa työikäisten mielenterveyshäiriöitä varhaisessa vaiheessa sekä tukea työhön paluuta mielenterveysperusteisen työkyvyttömyyden jälkeen.

MYÖTE, Mielenterveyttä ja työkykyä mielenterveysosaamista kehittämällä ja alueellista yhteistyötä tekemällä, on Työterveyslaitoksen koordinoima ESR-rahoitteinen kehittämishanke. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa ja tukea työssä olevien psyykkistä ja sosiaalista työ ja –toimintakykyä, vähentää mielenterveysperusteista työkyvyttömyyttä sekä tuottaa tietoa päätöksentekoon. Yhteistyökumppaneita ovat Helsingin yliopisto, Itä-Suomen yliopisto ja MIELI Suomen Mielenterveys ry. Hankkeen osaprojektina Helsingin Yliopisto selvittää työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen mielenterveyden tukemista koskevan koulutuksen nykytilaa, koulutuksen sisältöjä sekä kouluttajien ja erikoistujien näkemyksiä koulutuksen laadusta ja kehittämisestä.

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta vastaavana tahona tavoitteenamme on kehittää mielenterveyteen liittyvän työkyvyn tuen koulutusta. Projektin aikana selvitämme työterveyslääkäreiden osaamisen nykytilaa ja kehitämme saatujen tulosten perusteella erikoislääkärikoulutusta vastaamaan työelämän tarpeita. Projektin alussa kartoitimme Työterveyshuollon virtuaaliyliopiston mielenterveyteen liittyvän työkyvyn koulutustarjonnan vuosilta 2015-2020. Seuraavaksi selvitämme kyselyn avulla työterveyshuoltoon erikoistuvien ja kouluttajalääkäreiden näkemyksiä mielenterveydestä ja siihen liittyvästä työkyvyn tuen osaamisesta yksilö- ja työyhteisötasolla. Samalla kartoitamme vastaajien näkemyksiä aiheeseen liittyvistä koulutustarpeista. Kysely toteutetaan Helsingin, Itä-Suomen, Oulun, Tampereen ja Turun yliopistojen työterveyshuoltoon erikoistuville lääkäreille ja kouluttajalääkäreille anonyymisti sähköisellä lomakkeella. Kyselyn strukturoidut kysymykset analysoidaan määrällisin- ja avovastaukset laadullisin menetelmin. Kyselyn tulokset raportoidaan projektin loppuraportissa sekä työterveysalan ammatillisissa- ja tieteellisissä julkaisusarjoissa.

Työterveyshuollon rooli mielenterveyteen liittyvän työkyvyn tuen toimintamalleissa on olennainen ja siten aiheen tulisi näkyä entistä systemaattisemmin myös työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen opetussuunnitelmassa ja koulutus- sekä kurssitarjonnassa. Projektin aikana saatavaa tietoa käytetään työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen kehittämisessä ja uusien kurssien toteuttamisessa.